

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
професорсько-викладацького складу
14 травня 2021 р.

Збірник наукових праць
професорсько-викладацького складу академії
за підсумками науково-дослідної роботи в 2020 році

Полтава 2021

Редакційна колегія:

Аранчій В. І., ректор академії, кандидат економічних наук, професор.

Горб О. О., проректор з науково-педагогічної, наукової роботи, професор кафедри екології збалансованого природокористування та захисту довкілля, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Галич О. А., декан факультету економіки та менеджменту, директор Навчально-наукового інституту економіки та бізнесу, професор кафедри інформаційних систем та технологій, кандидат економічних наук, доцент.

Дорогань-Писаренко Л. О., декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень, кандидат економічних наук, доцент.

Дудніков І. А., декан інженерно-технологічного факультету, професор кафедри галузеве машинобудування, кандидат технічних наук, доцент.

Кулинич С. М., декан факультету ветеринарної медицини, професор кафедри хірургії та акушерства, доктор ветеринарних наук, професор.

Маренич М. М., декан факультету агротехнологій та екології, професор кафедри селекції, насінництва і генетики, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Опара М. М., фахівець відділу з питань інтелектуальної власності, професор кафедри землеробства і агрохімії ім. В. І.Сазанова, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Поліщук А. А., декан факультету технології виробництва та переробки продукції тваринництва, доктор сільськогосподарських наук, професор.

Чайка Т. О., начальник редакційно-видавничого відділу, кандидат економічних наук.

Збірник наукових праць науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу Полтавської державної аграрної академії за підсумками науково-дослідної роботи в 2020 році (м. Полтава, 14 травня 2021 року). – Полтава : РВВ ПДАА, 2021. –328 с.

ПУБЛІЧНІ ЗАКУПІВЛІ 2021: ОСОБЛИВОСТІ ТА НЮАНСИ

*Ліпська О. В.,
провідний економіст ПДАУ;
Ліпський Р. В.,
кандидат економічних наук, доцент,*

Зміни до Закону України «Про публічні закупівлі» (далі – Закон) введені в дію з 19 квітня 2020 року, повністю переформатували тендерні процедури. Ключовими нововведеннями стали «закупівлі без використання електронної системи закупівель» та «спрощена процедура закупівель».

Спрощена закупівля – це придбання замовником товарів, робіт і послуг, вартість яких дорівнює або перевищує 50 тис. грн та є меншою за «пороги» закупівель, що встановлені в пунктах 1 і 2 частини першої статті 3 Закону [1].

Тобто це закупівлі на такі суми [1]:

– від 50 тис. грн до 200 тис. грн (товари або послуги) або до 1,5 млн грн (роботи) – для органів державної влади / місцевого самоврядування, а також юридичних осіб, що забезпечують потреби держави / територіальної громади за наявності хоча б однієї з ознак: (1) така юрособа є розпорядником, одержувачем бюджетних коштів; (2) орган державної влади / місцевого самоврядування має більшість голосів у вищих органах управління такої юрособи; (3) державна або комунальна частка акцій/часток перевищує 50 %;

– від 50 тис. грн до 1 млн грн (товари, послуги) або до 5 млн грн (роботи) – для замовників, які здійснюють діяльність у таких сферах (одній або кількох), як: транспортування, розподіл, зберігання, постачання природного газу, теплової енергії, електроенергії, питної води, централізоване водовідведення, зрошувальні або осушувальні меліоративні заходи, залізничний, міський електричний та автотранспорт, автостанції, порти, аеропорти, поштовий зв'язок, розробка родовищ палива, та мають одну з таких ознак: (1) органи державної влади / місцевого самоврядування володіють більш як 50 % у статутному капіталі або правом призначати більше половини складу виконавчого органу чи наглядової ради; (2) наявність спеціальних або ексклюзивних прав (монополісти).

Для перелічених замовників нововведення означає певні обмеження. Закупівлі, які з 19 квітня 2020 року належать до спрощених, раніше вважали допороговими, і тендерну процедуру щодо них проводити було обов'язково. Замовник міг безпосередньо укласти договір із постачальником і розмістити звіт про його укладення. Тепер же замовнику не уникнути проведення тендерної процедури, яка відповідно до змін носить назву «спрощеної». Адже Закон прямо встановлює обов'язок її проведення [2].

Допороговими та, відповідно, обов'язковими, залишились виключно закупівлі вартістю до 50 тис. грн. Однак процедуру можна не застосовувати в деяких випадках:

- якщо через відсутність учасників спрощену процедуру було двічі відмінено;
- коли постачальником може бути виключно певний суб'єкт господарю-

вання;

– якщо є нагальна потреба в закупівлі з огляду на об'єктивні обставини, що унеможливають дотримання процедури, у тому числі через оскарження дій замовника або розірвання договору з вини учасника;

– у разі закупівлі адвокатських послуг;

– якщо закупівлю здійснюють через електронний каталог;

– у разі закупівлі у підприємств, що створені громадськими організаціями осіб з інвалідністю [1].

Загалом, стаття 13 Закону в новій редакції передбачає такі тендерні процедури: відкриті торги; торги з обмеженою участю; конкурентний діалог.

Як виняток можна застосовувати переговорну процедуру.

За своєю суттю спрощена процедура торгів є дещо спрощеним аналогом відкритих торгів, однак має певні відмінності. А тому саме з процедурою відкритих торгів доцільно порівнювати спрощену закупівлю.

Порядок проведення спрощених закупівель врегульовано в ст. 14 Закону, він включає такі етапи [1].

Етап 1. Оприлюднення оголошення. Оголошення має бути опубліковано не менш як за 6 робочих днів до кінцевого строку подання пропозицій. Для стандартної процедури відкритих торгів цей строк варіюється: 15 або 30 днів, залежно від вартості закупівлі.

Етап 2. Уточнення інформації. Період уточнень у спрощеній процедурі має тривати не менш як 3 робочих дні. Замовник надає роз'яснення й відповіді на звернення учасників протягом 1 робочого дня з моменту їх оприлюднення.

Етап 3. Подання пропозицій.

Етап 4. Електронний аукціон. Аукціон проводять у разі, якщо подано не менш як дві пропозиції.

Етап 5. Розгляд пропозиції на відповідність умовам закупівлі. Для розгляду найбільш економічно вигідної пропозиції у спрощеній закупівлі встановлено максимальний строк – 5 робочих днів.

Для відкритих торгів строк є аналогічним, але з можливістю його продовження до 20 робочих днів за наявності аргументованої необхідності.

Підставами відхилення пропозиції у спрощеній закупівлі є:

– невідповідність учасника чи предмета закупівлі вимогам, що визначено в оголошенні;

– ненадання забезпечення (якщо воно вимагалось);

– відмова учасника від укладення договору;

– якщо учасник більш як двічі за рік, що передує даті оприлюднення оголошення, відмовлявся від підписання договору з цим замовником.

Остання підстава відхилення пропозиції відсутня в загальній процедурі відкритих торгів, яку врегульовано розділом IV Закону.

Для процедури відкритих торгів підстав відхилення існує значно більше, наприклад, подання недостовірної інформації; невиправлення виявлених замовником невідповідностей; необґрунтування аномально низької ціни; визначення конфіденційної інформації, яка не може бути такою; інша мова пропозиції, ніж вказано в тендерній документації; ненадання копії ліцензії тощо.

Етап 6. Визначення переможця й укладення договору. Повідомлення про намір публікують протягом одного дня з дати ухвалення рішення. Договір має бути укладено протягом 20 днів із моменту прийняття рішення про намір.

Етап 7. Розміщення звіту про результати закупівлі.

Запровадження спрощеної процедури надає низку переваг для потенційних постачальників, однак недоліків у системі публічних закупівель залишається все ще забагато.

Список використаних джерел

1. Про публічні закупівлі : Закон України від 25.12.15 р. № 922. Дата оновлення: 21.01.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text> (дата звернення: 14.04.2021).

2. Тодорюк О. Особливості нової спрощеної процедури закупівель. *Юрист та Закон*, 2020. № 16. URL: https://uz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/EA013714.

ПОНЯТТЯ ТА РІВНІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Мац Т. П.,

кандидат економічних наук, доцент

Зростання економічного потенціалу суб'єктів господарювання їх стабільне функціонування і розвиток в умовах жорсткого конкурентного ринку залежить від системи захисту економічних інтересів як окремого господарського суб'єкта так і держави в цілому.

Економічна безпека підприємства нерозривно пов'язана з економічною безпекою регіону та держави. Регулювання економічної безпеки України здійснюється за допомогою ряду нормативно-правових актів, що дає змогу виокремити декілька рівнів економічної безпеки рис. 1.

Загалом, поняття «економічна безпека підприємства» пережило чимало переосмислень в економічній теорії у зв'язку зі зміною умов зовнішнього середовища і з урахуванням факторів, які визначають процеси управління. У сучасній науковій літературі поняття «економічна безпека підприємства» досить часто виводять безпосередньо з більш загальної категорії «безпека» (переклад з грецької означає «володіти ситуацією»). У спеціальній літературі наводиться визначення безпеки як стану, при якому будь-який об'єкт знаходиться в надійній захищеності і не піддається негативному впливу будь-яких факторів. У широкому науковому сенсі під безпекою розуміється захищеність природно-фізіологічних, соціально-економічних, ідеально-духовних і ситуативних потреб у ресурсах, технологіях, інформації та моральних ідеалів, необхідних для життєдіяльності та розвитку населення [3].

Офіційне визначення економічної безпеки представлено в Методичних рекомендаціях щодо розрахунку рівня економічної безпеки України [4]. Згідно з цим документом, економічна безпека – це стан національної економіки, який

Песцова-Світалка О.С., Кононенко Ж.А. ЗАОЩАДЖЕННЯ ДОМОГОСПОДАРСТВ ЯК ДЖЕРЕЛО ІНВЕСТИЦІЙНИХ РЕСУРСІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	73
Тютюнник Ю.М. ПОКАЗНИКИ ДІЛОВОЇ АКТИВНОСТІ БАНКУ	75
Томілін О.О. СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ЯКОСТІ В БУРЯКОЦУКРОВІЙ ГАЛУЗІ.....	77
Глущенко Ю.А. СУЧАСНИЙ СТАН ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ГРОШОВО-КРЕДИТНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ.....	79
Дорошенко О.О. ГОРИЗОНТАЛЬНЕ ВИРІВНЮВАННЯ ПОДАТКОСПРОМОЖНОСТІ БЮДЖЕТІВТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	81
Дроботя Я.А. РОЛЬ ФІНАНСОВИХ РИЗИКІВ В ЖИТТІ СУСПІЛЬСТВА	83
Зоря О.П., Зоря С.П. НЕОБХІДНІСТЬ ЕКОЛОГІЧНО ОРІЄНТОВАНОГО ІНВЕСТУВАННЯ У СТАЛІЙ РОЗВИТОК АГРАРНОЇ СФЕРИ.....	85
Краснікова О.М. ТЕРИТОРІАЛЬНА ГРОМАДА ЯК СУБ'ЄКТ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	88
Чумак В.Д., Бражник Л.В. ШЛЯХИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ БАНКРУТСТВА АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	89
Єрмолаєва М.В. РОЗРАХУНКИ ЗА ОРЕНДОЮ ЗЕМЕЛЬНИХ ПАЇВ: ОБЛІК, ОПОДАТКУВАННЯ, ЗВІТНІСТЬ.....	91
Левченко З.М., Тютюнник С.В., Дугар Т.Є. СУЧАСНІ РІШЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕРСОНІФІКОВАНОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ	94
Ліпська О.В., Ліпський Р.В. ПУБЛІЧНІ ЗАКУПІВЛІ 2021: ОСОБЛИВОСТІ ТА НЮАНСИ	97

Наукове видання

**НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ
професорсько-викладацького складу
14 травня 2021 р.**

**Збірник наукових праць
професорсько-викладацького складу академії
за підсумками науково-дослідної роботи в 2020 році**

Підп. до друку 14.05.2021. Формат 60x90 1/16.
Ум. друк. арк. 20,5. Обл.-вид. арк. 20.
Гарнітура Times New Roman Cyr.

Редакційно-видавничий відділ Полтавської державної аграрної академії
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №2174 від 26.04.2005 р.
Адреса: 36003, м. Полтава, вул. Сковороди, 1/3.